

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:950

av Suzanne Svensson och Peter Jeppsson (S)

Fria vandringsvägar för lax och ål

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att se över möjligheten att hitta en samsyn mellan behovet av laxtrappor och en effektivisering av vattenkraften.

Motivering

Vildlaxen och ålen är starkt hotad i majoriteten av de svenska älvarna och sjöarna. En viktig orsak är utbyggnaden av vattenkraft och avsaknad av vandringsvägar och avskiljningsanordningar för utvandrande fisk. Kraftverken utestänger laxen från sin lekplats, vilket förhindrar den naturliga återväxten av lax, men också smolten hindras på vägen tillbaka till havet, vilket får till följd att tillgången av lax minskar i Östersjön.

Vandrande fiskar som lax och ål är beroende av att det finns fiskvägar förbi kraftverkens dammar och turbiner. I dag saknas det dock vid flertalet av de större kraftverken. Det är ett fåtal av kraftverken som har någon form av fiskvägar, och ännu färre av dem fungerar på ett fullgott sätt. Det fåtal laxar som lyckas vandra upp och leka riskerar sedan att krossas i kraftverkens turbiner vid återvandringen. Det är oklart hur många kraftverk som också har säkra tillbakavägar till havet.

I dag ställs det få eller inga miljökrav på kraftbolagen, trots att det finns stora behov av ökade insatser från bolagen för att bevara den biologiska mångfalden och skydda lax- och ålbestånden i älvarna och sjöarna. Prov har gjorts med enkla vandringsbrädor för ålen i enstaka älvar. Till en engångskostnad av 60 000 kronor skapades vandringsväg för ålen vid ett kraftverk. Hundratusen ålyngel vandrade upp på en säsong. I vanliga fall sätts ålyngel ut ovanför kraftverket till en kostnad av 5 kronor per yngel.

Vi anser att man behöver se över möjligheten att hitta en samsyn mellan behovet av laxtrappor och effektivisering av vattenkraften.

Suzanne Svensson (S)

Peter Jeppsson (S)